

Gerður Kristný (Norsko)

Narozena 1970 v Reykjavíku. Na Islandské univerzitě vystudovala francouzštinu a komparatistiku. Je uznávanou autorkou více než třicítky titulů: sbírek básní, povídek, románů a knih pro děti. Držitelka prestižní Ceny Jónase Hallgrímssona za obohacení islandštiny a Islandské literární ceny za rozsáhlou báseň *Blóðhófnir* (2010, Krvavá kopyta). Skladba vychází ze staroseverského mýtu o námluvách boha lásky Freye a obryně Gerður, kterou autorka interpretuje jako oběť psychologického nátlaku. V románu *Hestvík* (2016) vysílá autorka hlavní ženskou postavu do krajiny dětství, kde na ni však čekají především nevídané vzpomínky. Dílem Gerður Kristný se jako červená nit táhne úzkost, téma převrácení starých pořádků, ale i principy rovnosti mezi lidmi.

výběr z básní přeložila Marta Bartošková

NOC

Jakmile usneš
tvé objetí povolí
a já už se v něm neschovám
palubní poklopy se prolomí
a moře si prorazí cestu

klesnu
tisíc sáhů pod hladinu
třebaže na mě
nikdo a nic nedosáhne

mořské dno
se zvolna bortí
pod tíhou spánku

zmocňuje se mě úzkost
vkrádá se mi do snu
zjeví se jako přízrak

a připomene své jméno

PLETÝNKY

Toho dne,
kdy babičce řekli
že si její nejmladší dcera
sáhla na život
prý spolykala hrst
prášků
pustila se babička
do smažení sladkých pletýnek.

Mnohem později
když už
byla vetchá
a pomatená
jí řekli,
že její syn
zemřel

Zeptala se:
„Už to ví
jeho máma?“

Musela myslet
na tu
co před léty

smažila pletýnky
a co si tenkrát
z celého srdce přála,
aby byla někdo jiný

OTVOR V LEDU

Ostré kry v očích
šed' sněhu v srdci

tvé ruce
vzporná psí spřežení

nad námi
majestátní měsíc
mezi hvězdami

terč
mezi dírkami
po šípech, které minuly cíl

Můj přítel

Omámí-li ženu s outěžkem
pohled na hvězdy
či na polární záři
dítě se narodí šilhavé,
tvrdí můj přítel.

Podívej,
tvůj syn má
tak krásné oči
že se navzájem přitahují

Safamýri

Často, když bloumám
mezi spánkem a bděním
pod peřinou
zdá se mi,
že za oknem zcela jistě
zahlédnu to
co v dětství

sněhovou čepici
na balkonovém zábradlí a
souseda, jak odhazuje
sníh ze schodů

Žádný sníh pak nikdy
nevoněl tak pronikavě

Radost z vítězství

Sedlák vítězoslavně
projíždí krajem
s mrtvou liškou na kapotě

Číhal u nory
skrytý v džípu
aby zvíře cítilo
místo člověka
jen pach benzínu

Nikdo se nezmínil
o Achillovi ani Hektorovi
a já sama dokážu
držet jazyk za zuby

Muž s kosou

Překvapí mě
když ho spatřím
jak se vyjímá
na staré fotce

Neprozradí ho
blyštivá kosa,
nýbrž velmi silné brýle

Není divu,
že má slabý zrak
proč by jinak měl
tak mizernou paměť na tváře

Hostina

Smrt je
dáma v červených lodičkách

Strká nos
do skříní
vytáhne naškrobený ubrus
a slavnostně prostře

sváteční servis

Smrt nikdy neustoupí
ani o píd'

Rozpustí v hrnci
tabulku čokolády
a obvolá mé přátele

Zastřeným hlasem
aby ji nepoznali
je sezve ke mně

Přicházejí
jeden po druhém
vychvalují lahodné dortíky
a všechny laskominy

a lodičky
které tu nechala

MODLITBA

Stále na tebe vzpomínám
před spaním

někdy
odříkám modlitbu
která je jen o tobě
a snech o maličké loďce

Vzpomínám na tebe i tehdy
když brousím nůž

vím, že nejkratší cesta
k mužskému srdci
vede přímo
hrudním košem

LETNÍ BÁSEŇ

Uprostřed léta
zahradí závěje
cestu mezi našimi domy

ulice jsou zaváté
a oba se zdráháme
sníh odklidit
jako první

Pamatuju si
že tebe dřina nikdy nelákala

a já sama
měla odjakživa
sníh ráda

BŮH

Až jednou umřu
vyřež mi ze zubů
mráz
jako břitvu

kosti ať poslouží
jako píšťalky
zahraj na ně skučení větru

Do té doby se připomínej
popraškem třpytek
na čerstvém sněhu

Nade mnou plachtí
tvé ochranné křídlo
aniž by pustilo
jediné pírko

Jaro v zátoce Skerjafjörður

Ústřičník
hledá něco k snědku
na břehu za odlivu
vtom nebe
ozáří oceán
slunovratem

A vida!

Mezi valounky na pláži
se vylíhla
eskadra ptáčat

znovu jsou
předzvěstí
radosti.

Atlantis

Dlouho
jsme se
nořili
do ztemnělých moří
pátrali
po domech, ulicích,
náměstích a putykách

město
na mořském dně

Hledání zjevně
k ničemu nevedlo

Teď když
voda stoupá
nám svitne
že jsme tam
žili
odjakživa

Reykjavík

Těžký sních
spočívá na větvích
a nutí je
klesnout k chodníku

podivuhodné mnohohlavé zvíře
se sklání
k napajedlu

Když sních
roztaje
natáhne zvíře
dlouhatánský krk
k nebi

poulí slepé oči
do noci
straží uši ze strachu před šelmami